

Arbetsmarknadssektionen
Maja Bjarneby

**Socialtjänstminister Camilla
Waltersson Grönwall**
**Arbetsmarknadsminister Johan
Pehrson**

Ökad tillgång till information från Arbetsförmedlingen genom SSBTEK

Sammanfattning

SKR vill med denna hemställan uppmana regeringen att utöka de informationsmängder från Arbetsförmedlingen som kommunen kan ta del av genom SSBTEK (Sammansatt bastjänst för ekonomiskt bistånd).

Via SSBTEK kan kommuner ta del av sex informationsmängder om den individ som ansöker om ekonomiskt bistånd, i syfte att kunna handlägga ansökan. För att få ta del av ytterligare nödvändiga 14 informationsmängder behöver kommunen idag ringa till Arbetsförmedlingen. Detta är synnerligen ineffektivt och orimligt tidskrävande.

SKR föreslår därför att regeringen skyndsamt ser till att Arbetsförmedlingen kan dela dessa ytterligare 14 informationsmängder digitalt med kommunerna. Genom förändringar av två förordningar kan en synlig laglig grund för sådant informationsutbyte skapas:

- 5 § förordning (2008:975) om uppgiftsskyldighet i vissa fall enligt socialtjänstlagen (2001:453)
- § 7 d förordning (2002:623) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Den samhällsekonomiska nyttan vore mycket stor. Informationen hos Arbetsförmedlingen utgör ett viktigt underlag för kommunen. Det handlar både om att kunna bedöma själva ansökan om ekonomiskt bistånd och för att avgöra vilket stöd som ska ges för att hjälpa individen ut i arbete och egen försörjning. Bättre digital överföring minskar också risken för felaktiga utbetalningar och motverkar bidragsbrott.

Det finns statliga utredningar som har i uppgift att undersöka hur informationsutbyte mellan myndigheter och kommuner kan förenklas på övergripande plan. Dessa kommer att pågå under flera år och eventuella lagändringsförslag ligger ytterligare längre fram. Bedömningen från SKR är att kommunerna inte kan vänta.

Arbetsförmedlingens nedläggning av lokala kontor försvårar samverkan

Till följd av Arbetsförmedlingens reformering och den nedläggning som Arbetsförmedlingen har gjort av lokala kontor har kommunernas lagstadgade uppdrag att utbyta information och samråda med Arbetsförmedlingen i individärenden behövt förändras. Samverkan har styrts om från gemensamma möten och lokal samverkan till

2023-09-22

Vårt dnr
SKR2023/01269

telefonsamtal till en nationell telefonservice där man i olika steg inväntar svar per telefon – eller när parterna inte lyckas nå varandra telefonledes, invänta svar som skickas via vanlig postgång. Det här är arbetssätt som är ineffektiva och ofta inte heller ändamålsenliga. Det finns ett skriande behov av snabba, smidiga digitala informationsvägar, men juridiska förutsättningar för att bygga ut befintliga digitala kommunikationsvägar saknas.

Samverkan med Arbetsförmedlingen förutsätter en fungerande informationsöverföring

Utredningen av en individs rätt till ekonomiskt bistånd har två ändamål: att bedöma behovet av hjälp med försörjningen här och nu, och att bedöma vilka stöd och insatser som kan hjälpa individen att på sikt nå en egen varaktig försörjning. Den målgrupp som ansöker om ekonomiskt bistånd erbjuds ofta stöd och insatser från kommunernas arbetsmarknadsenheter för att öka möjligheterna att nå målet om en egen försörjning. Vid handläggning och planering av dessa arbetsmarknadsinsatser fordras enligt lag¹ samplanering och samverkan mellan kommunen och Arbetsförmedlingen.

Informationsöverföringen är idag synonym med telefonsamtal

Kommunens handläggare är idag huvudsakligen hänvisade till Arbetsförmedlingens telefonservice för offentlig sektor när de behöver inhämta information om en individs förutsättningar, stödbehov och planering för att närma sig ett arbete. Denna process förutsätter att individen har skrivit på en samtyckesblankett att kommunen får ta del av individens information hos Arbetsförmedlingen. Det är inte ovanligt att det efter telefonsamtal med Arbetsförmedlingen visar sig att det saknas ett giltigt samtycke och det faller då ofta på kommunens handläggare att administrera inhämtandet av individens samtycke. Det innebär flera administrativa arbetsmoment samt väntetid för handläggaren men inte minst väntetid för individen själv, när svar behöver inväntas från Arbetsförmedlingen. Proceduren behöver upprepas vid varje ny frågeställning och vilket gör att handläggaren kan behöva kontakta Arbetsförmedlingens telefonservice flera gånger under samma månad för varje individ som ansöker om ekonomiskt bistånd.

Handläggningsprocesser som dessa påverkar kommunernas socialtjänst negativt, där handläggare behöver lägga mycket tid på administrativa arbetsuppgifter och där kommunen får ökade kostnader när individer blir kvar inom ekonomiskt bistånd längre än nödvändigt eftersom man tvingas att vänta på att få rätt stöd. Ju mer omständliga handläggningsprocesser

¹ 4 kap. 4-5 §§ socialtjänstlagen (2001:453)

2023-09-22

Vårt dnr
SKR2023/01269

desto mindre tid finns för handläggaren att hjälpa och stötta individen till arbete och egen försörjning.

Befintlig informationskanal SSBTEK

SSBTEK är en digital tjänst som ger en säker, effektiv och förenklad handläggning av ärenden inom ekonomiskt bistånd. Tjänsten möjliggör för kommunerna att i individärendet i det egna verksamhetssystemet få information från olika myndigheter och organisationer. Från Arbetsförmedlingens sida delas idag följande information i SSBTEK:

1. namn och person- eller samordningsnummer,
2. från och med vilken dag en person är anmäld eller inte längre anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen,
3. om en person tillhör någon arbetslöshetskassa enligt registrering,
4. om en person är registrerad som öppet arbetslös eller som arbetssökande med förhinder alternativt om personen är registrerad under en annan sökandekategori,
5. om en person deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och under vilken tidsperiod, och
6. datum för när en persons senaste aktivitetsrapport kom in till Arbetsförmedlingen

Orsaken till att det är just denna information som visas har att göra med att det är dessa informationsmängder som anges i de nämnda

Exemplet Aktivitetsrapport: Den som är arbetssökande ska varje månad lämna in en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen. Via SSBTEK kan kommunen endast se vilket datum rapporten har lämnats in. Dessvärre kan kommunen inte se övrig information som till exempel sökta jobb, anställningsintervjuer, rekryteringsträffar, deltagande i praktik eller studier och andra aktiviteter som genomförts under föregående månad. Detta är information som kommunen behöver för att dels kunna bedöma behovet av hjälp med försörjningen, dels att bedöma vilka stöd och insatser som kan hjälpa individen att nå en egen försörjning. När kommunen inte ser denna information måste kommunen månadsvis i stället ringa till Arbetsförmedlingen.

förordningarna. Arbetsförmedlingen har gjort bedömningen att de inte kan lämna ut annan information än den som räknas upp i förordningarna digitalt via SSBTEK. Som nämnts ovan kan annan begärd information, om samtycke finns från individen, lämnas till kommunens handläggare via telefon eller post.

SKR:s förslag

SKR föreslår att regeringen i uppräkningsen av informationsmängderna i de föreliggande förordningarna också lägger till följande fjorton informationsmängder som en fortsättning enligt uppräkningsen nedan:

2023-09-22

Vårt dnr
SKR2023/01269

7. innehållet i en persons aktivitetsrapport,
8. sanktionsbeslut d.v.s. varför Arbetsförmedlingen beslutat reducera eller dra in en persons stöd eller ersättning,
9. avaktualiseringsorsak d.v.s. varför en person inte längre är inskriven på Arbetsförmedlingen,
10. om en person är berättigad till arbetspraktik,
11. om en person har fått beslut om anvisning och i så fall till vilken tjänst eller leverantör samt under vilken period beslutet gäller,
12. en persons funktionsnedsättningskod,
13. hur många dagar personen har förbrukat i jobb- och utvecklingsgarantin,
14. innehållet i en persons handlingsplan,
15. en persons historiska planerade aktiviteter och programbeslut,
16. om en ansökan om stöd eller ersättning har inkommit,
17. om Arbetsförmedlingen begärt att personen ska inkomma med kompletterande uppgifter till sin ansökan och om personen har lämnat sådan komplettering,
18. datum för nästa inplanerade planeringssamtal,
19. vilka aktiviteter som ingår i personens programbeslut samt aktiviteternas omfattning d.v.s. om dessa avser heltid samt
20. om personen har rätt till SIUS (särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd).

Genom att i de nämnda förordningarna räkna upp dessa informationsmängder, som kommunerna och SKR anser vara nödvändiga att ta del av för att kunna fullfölja det kommunala uppdrag inom ekonomiskt bistånd, kan informationen visas upp i SSBTEK och kontrolleras enkelt och snabbt av kommunens handläggare med regelbundenhet utan att behöva ringa till Arbetsförmedlingens telefonservice och invänta svar på frågorna samt utan att behöva administrera en särskild samtyckesblankett.

Informationen är nödvändig för kommunens verksamhet

SKR har mottagit ett skriftligt svar från Arbetsförmedlingens rättsavdelning avseende den efterfrågade informationen där de utöver svårigheterna utifrån gällande lagstiftning även lyfter att de ställer sig tveksamma till om informationen ryms inom socialtjänstlagens fjärde kapitel. Samstämmigt med kommunerna menar vi från SKR:s sida att det påståendet inte stämmer.

Ekonomiskt bistånd är välfärdssystemens yttersta skyddsnet och har till uppgift att träda in tillfälligt när en individ inte kan försörja sig på annat vis. Uppdraget för verksamheter med ekonomiskt bistånd innebär inte endast att pröva rätten till ekonomiskt stöd utan även att hjälpa människor att komma tillrätta med sina försörjningsproblem på sikt. De efterfrågade

2023-09-22

Vårt dnr
SKR2023/01269

informationsmängderna är sådana som kommunens handläggare behöver för att kunna fullfölja kommunens uppdrag. I bifogad bilaga finns ytterligare beskrivning av varför kommunen behöver ta del av informationen.

Fördelar med att dela informationen digitalt

Att utöka informationen i SSBTEK menar SKR är en förutsättning för att fortsätta stödja utvecklingen av kommunernas handläggning av ekonomiskt bistånd avseende digitala och automatiserade processer. Eftersom handläggningen av ekonomiskt bistånd sker återkommande månadsvis behöver handläggaren regelbundet inhämta information för att bedöma ansökan samt för att kunna erbjuda rätt stöd.

Från SKR:s sida vill vi även framhålla fördelarna med att dela information digitalt via en kanal som SSBTEK. Här skickas informationen inom ett slutet IT-system vilket är betydligt säkrare än att överlämna den muntligen per telefon eller skicka den per post. Endast den som har rätt att ta del av informationen i SSBTEK kan göra det och det går att spåra vem som tagit del av informationen och när.

Tillgång till relevant information krävs för att kommunerna ska kunna utföra sitt arbete med att stötta individer till egen försörjning. När kommunerna inte har tillgång till relevant information riskerar deras invånare att inte få rätt stöd i rätt tid.

Kommuner står mitt i en stor kompetensförsörjningsutmaning, inte minst när det gäller tillgång till socialsekreterare. Skulle kommunerna få del av mer information digitalt via SSBTEK skulle det minska behovet av att socialsekreterare lägger tid på administration och frigöra tid till mer individnära stöd. Kommunerna behöver dessutom ges förutsättningar för att upptäcka men också förebygga felaktiga utbetalningar och bidragsbrott.

Andra pågående initiativ på området

Det finns pågående initiativ på området informationsutbyte mellan myndigheter och kommuner². SKR ser positivt på dessa och tror att de sammantaget kan bidra till ett bättre informationsflöde där kommunen enklare kan ta del av den information som är nödvändig för att kunna utföra sitt arbete med att stötta individer till egen försörjning. Utfallet av dessa utredningar ligger flera år framåt i tiden och från SKR:s sida ser vi

² Exempelvis *Utökat informationsutbyte (Ds 2022:13)*, *Förbättrat informationsutbyte och en mer ändamålsenlig lagreglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (Dir. 2023:65)*, *Uppdrag att utreda aktivitetsplikt - deltagande i heltidsaktiviteter för rätt till försörjningsstöd (S 2022:E)* och *Öka drivkrafter och möjligheter till arbete i försörjningsstödet och bryta långvarigt biståndsmottagande (Dir. 2022:124)*

2023-09-22

Vårt dnr
SKR2023/01269

behov av att kunna göra vissa förändringar redan nu för att underlätta för kommunerna och ytterst för dess invånare i behov av stöd.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Henriksson
Ordförande

Arbetsmarknadssektionen
Maja Bjarneby

Arbetsutskottet

Nödvändiga informationsmängder

Nedan följer en tabell där samtliga önskade informationsmängder som lyfts i hemställan förklaras utförligare. Kommunens informationsbehov har SKR identifierat genom flertalet workshops och intervjuer med kommunrepresentanter som arbetar inom områdena ekonomiskt bistånd och tillhörande arbetsmarknadsprocesser.

Frageställningarna som utforskats vid dessa workshops och intervjuer har handlat om vilken information från Arbetsförmedlingen som är nödvändig för kommunen som idag är idag svår för kommunens handläggare att få tag på. Med nödvändig information menas information som kommunen behöver för att kunna fullfölja sitt uppdrag.

Informationsflödet som det ser ut idag är att dessa uppgifter förmedlas muntligt per telefon eller skickas med post från Arbetsförmedlingen till kommunen.

Önskad informationsmängd	Varför behöver kommunen informationen?	Svar från Arbetsförmedlingens rättsavdelning
7. innehållet i en persons aktivitetsrapport	För att kunna bedöma om personen står till arbetsmarknadens förfogande, vilket är ett krav som behöver uppfyllas för att ha rätt till bistånd. Informationen behövs också för att kunna erbjuda kompletterande insatser vid behov.	SSBTEK uppvisar datum för senast inkommen aktivitetsrapport. Övrig efterfrågad information omfattas inte av 7 d § AF-Puf ¹ .
8. sanktionsbeslut d.v.s. varför Arbetsförmedlingen beslutat reducera eller dra in en persons stöd eller ersättning	Informationen kan ha inverkan på vilket bistånd personen har rätt till. Om ett sådant beslut har fattats p.g.a. ogiltig frånvaro är det inte säkert att personen alls har rätt till bistånd. Om personen varit sjuk kan annan ersättning för den egna försörjningen som	Omfattas inte av 7 d § AF-Puf.

¹ [Förordning \(2002:623\) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten](#)

	<p>sjukpenning vara aktuellt. Alla andra ersättningar måste vara sökta innan rätten till ekonomiskt bistånd träder in.</p>	
<p>9. avaktualiseringsorsak d.v.s. varför en person inte längre är inskriven på Arbetsförmedlingen</p>	<p>Om en person själv har skrivit ut sig kan rätten till bistånd ifrågasättas, eftersom hen då inte anses stå till arbetsmarknadens förfogande. Det kan också behövas ett omtag gällande planeringen, kanske är inte den här personen arbetsför och behöver annat stöd från kommunen.</p>	<p>SSBTEK visar om en person är inskriven eller inte.</p> <p>Anledningen omfattas inte av 7 d § AF-Puf.</p>
<p>10. om en person är berättigad till arbetspraktik</p>	<p>Arbetspraktik är till för den som behöver skaffa sig arbetslivserfarenhet och på så sätt öka sina chanser att få jobb. Personen kan själv behöva ansvara för att hitta en praktikplats och kommunen kan i så fall hjälpa personen med detta. För att kunna erbjuda sådant stöd och göra en planering behöver handläggaren denna information.</p>	<p>Omfattas in av 7 d § AF-Puf.</p>
<p>11. om en person har fått beslut om anvisning och i så fall till vilken tjänst eller leverantör samt under vilken period beslutet gäller</p>	<p>I program som Rusta och matcha erbjuds en person stöd av Arbetsförmedlingens leverantörer och man väljer själv leverantör. För att kommunens planering om stöd mot självförsörjning inte ska krocka med Arbetsförmedlingens behöver kommunen denna information.</p>	<p>7 d § AF-Puf omfattar om en person deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program samt under vilken tidsperiod. Annan information omfattas inte av 7 d § AF-Puf.</p>
<p>12. en persons funktionsnedsättningskod</p>	<p>Om en funktionsnedsättningskod finns registrerad påverkar det vilka insatser och vilket stöd personen har rätt till. Det är viktigt att fånga upp detta så fort som möjligt för att komma överens om en möjlig planering mot självförsörjning och erbjuda personen adekvat stöd samt ställa rimliga</p>	<p>Funktionsnedsättningskod omfattas ej av 7 d § AF-Puf.</p>

	krav för rätten till bistånd. Det finns många stödinsatser som kommunen kan erbjuda.	
13. hur många dagar personen har förbrukat i jobb- och utvecklingsgarantin	Den som ingår i jobb- och utvecklingsgarantin och erhåller ersättningen aktivitetsstöd i högst 450 dagar. Kommunens handläggare behöver veta hur många dagar som förbrukats och hur många som finns kvar både för att kunna bedöma rätten till bistånd och för att kunna planera framåt. Om personen får en insats genom kommunen under pågående jobb- och utvecklingsgaranti riskerar hen att förlora rätten till aktivitetsstöd.	Omfattas ej av 7 d § AF-Puf.
14. innehållet i en persons handlingsplan	I handlingsplanen ska Arbetsförmedlingen bland annat ange arbetssökandets inriktning, arbetssökandes skyldigheter och planerade aktiviteter. För att bedöma om en person står till arbetsmarknadens förfogande behövs denna information. Informationen behövs även för att vid behov kunna utforma en kompletterande planering hos kommunen, för att uppnå ett arbetssökande på heltid.	Omfattas ej av 7 d § AF-Puf.
15. en persons historiska planerade aktiviteter och programbeslut	För att undvika att göra om en sådan planering och erbjuda sådana insatser som man redan har prövat behöver handläggaren veta hur planering och stödet har sett ut tidigare. Detta är av stor vikt för att kunna stötta personen till egen försörjning så snart som möjligt och undvika fler misslyckanden i form av att erbjuda insatser som tidigare inte varit verksamma.	Omfattas ej av 7 d § AF-Puf.

<p>16. om en ansökan om stöd eller ersättning har inkommit</p>	<p>För att ha rätt till bistånd behöver man ha uttömt alla andra möjligheter till försörjning. T.ex. behöver man ha sökt alla andra ersättningar som man kan ha rätt till och därför är det relevant att veta om ansökan om ersättning har gjorts och om ersättning är att vänta inom kort. Vilka ersättningar som har sökts kan också säga något om vilket stödbehov personen har och vilken planering som blir aktuell.</p>	<p>Omfattas ej av 7 d § AF-Puf.</p>
<p>17. om Arbetsförmedlingen har begärt att personen ska inkomma med kompletterande uppgifter till sin ansökan och om personen har lämnat sådan komplettering</p>	<p>Om handläggaren endast får reda på att personen har ansökt om en ersättning ger det inte hela bilden. Det finns behov av att också veta om personen har ombetts komplettera sin ansökan och om hen har gjort det. Om personen inte har kompletterat sin ansökan enligt begäran kan det ifrågasätta rätten till ekonomiskt bistånd. Individen kan också behöva hjälp från kommunen att få till en komplett ansökan.</p>	<p>Omfattas ej av 7 d § AF-Puf.</p>
<p>18. datum för nästa inplanerade planeringssamtal</p>	<p>Kommunen behöver veta när planeringen ska följas upp hos Arbetsförmedlingen för att kunna anpassa sin planering utifrån den som Arbetsförmedlingen har med individen och erbjuda adekvata och kompletterande insatser. Vid behov av samplanera är det värdefullt att veta när uppföljning ska ske.</p>	<p>Omfattas ej av 7 d § AF-Puf.</p>
<p>19. vilka aktiviteter som ingår i personens programbeslut samt aktiviteternas omfattning d.v.s. om dessa avser heltid</p>	<p>Om kommunen kan se att Arbetsförmedlingens planering för individen faktiskt upptar 100% behöver de inte kontakta Arbetsförmedlingen för att samplanera och spara då tid för samtliga parter. Om det däremot inte uppgår till 100% så behöver</p>	<p>I SSBTEK kan man idag se vilket program individen ingår i och tidsperioden. Övrigt omfattas ej av 7 d § AF-Puf.</p>

	kommunen göra en planering med individen för resterande tid.	
20. om personen har rätt till SIUS (särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd)	En dokumenterad funktionsnedsättning kan ge möjlighet till detta stöd när man söker jobb eller när man är ny på en arbetsplats. För att kommunens handläggare ska utforma en ändamålsenlig planering för personen behövs denna information, både för att det inte är rimligt att ställa samma krav som på en "vanlig" arbetssökande när sådant stödbehov finns och för att kunna anpassa kommunens planering utifrån detta. Vid en samplanering är det viktigt att veta att den här möjligheten till stöd finns.	Omfattas ej av 7 d § AF-Puf.